

Guía Docente						
Datos Identificativos				2020/21		
Asignatura (*)	SEMIOLOXÍA CLÍNICA		Código	651G01010		
Titulación						
Descriptores						
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos		
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6		
Idioma	Castelán/Galego					
Modalidade docente	Presencial					
Prerrequisitos						
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas					
Coordinación	Pérez Fontán, Miguel	Correo electrónico	miguel.perez.fontan@udc.es			
Profesorado	Amado Vazquez, María Eugenia Maseda Rodríguez, Ana Belén Pérez Fontán, Miguel	Correo electrónico	maria.eugenio.amado@udc.es ana.maseda@udc.es miguel.perez.fontan@udc.es			
Web						
Descripción xeral	A materia pertence ao Bloque de Formación Básica, orientada a coñecer a Fisiopatoloxía das enfermidades, identificando e definindo as manifestacións que aparecen ao longo do proceso, as estratexias diagnósticas a partiren dos síntomas e signos cardinais e os tratamentos médico-cirúrxicos, fundamentalmente nos seus aspectos fisioterapéuticos e ortopédicos.					

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos: Non se modifican 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen: Todas, no caso de que a docencia presencial sexa posible, agás as titorías (ver despois). *Metodoloxías docentes que se modifican: No caso de que a docencia presencial non sexa posible: - As clases maxistrales se divulgarán mediante presentacións comentadas a traveso da plataforma Moodle, seguidas de sesiones online (Teams) para a resolución de dudas. - As titorías se levarán a cabo exclusivamente por vía telemática (correo electrónico, Teams). Esta condición se manterá inda que sexa posible a docencia presencial - A proba final realizaríase online (Teams e Moodle) 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado: - Correo electrónico: Disponible diariamente, tanto para facer consultas como para programar reunións telemáticas por outras vías - Plataforma Moodle, tamén disponible de xeito continuado, a traveso do Foro de Novas e a asignación de tarefas - Teams: A demanda. Vía principal para as titorías que vaian más aló dunha simple consulta (ex. traballos tutelados), e tamén para titorías e tarefas de grupo. 4. Modificacións na avaliación: Se non fora posible a docencia presencial, non se cuantificarán as faltas, manténdose a avaliación continuada en relación a participación por vía telemática. Se manterá a distribución dos apartados de avaliación, levados a cabo por vía telemática. A proba principal e a proba práctica, que xuntas representan o 90% da cualificación final, levaranxe a cabo a Traverso das plataformas Teams e Moodle. *Observacións de avaliación: Non hai 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Mantéñese a básica da Guía

Competencias / Resultados do título			
Código	Competencias / Resultados do título		
Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
1) Conocer y comprender los elementos esenciales del método clínico, de manera que el alumno sea capaz de reconocer, enfocar y valorar un problema de salud, de acuerdo a los principios y métodos científicos aceptados	A1 B2 B3 B4 B5	B1 C3 C9	C1
2) Adquirir las habilidades intelectuales e profesionales que permitan la correcta valoración de un problema clínico, partiendo de sus síntomas y signos principales, integrando el conocimiento de los síndromes clínicos esenciales con una correcta aplicación de los principios éticos y profesionales propios de las profesiones sanitarias	A4	C1 C3 C8	

3) Valorar el estado funcional del paciente, en general y en cuanto a la repercusión de los problemas concretos de salud que pueda presentar, considerando los aspectos físicos, psicológicos y sociales	A1 A2 A3 A4 A5 A12 A17		C1 C3
4) Interpretar correctamente los signos y síntomas que expresan las disfunciones de los distintos órganos y sistemas, aplicando los conocimientos científicos disponibles a las situaciones clínicas prácticas.			C1 C3
5) Saber definir un problema clínico en términos científicos correctos, así como establecer las bases para un análisis inicial del problema, en base a los principios genetaes del método clínico	A1 A2 A3 A4 A5 A12 A17		C1 C3

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Principios de Semioloxía Xeneral	- Fundamentos da práctica clínica - Sistemática e toma de decisions na detección da enfermidade - O método clínico - A observación xeneral - Identificación do problema principal - Anamnese - Exploración física - Interpretación da analítica rutinaria - Interpretación básica dunha radiografía de tórax e abdomen - Outras probas diagnósticas complementarias - Remisión do paciente
Tema 2. Manifestacions cardinais de enfermidade	- Significado dos síntomas xenerais - Dor - Febre - O síndrome xeneral - Manifestacions cardinais de enfermidades básicas - Diabetes - Hipertensión arterial - Insuficiencia cardíaca - Demencia

Tema 3. Semiología Cardiocirculatoria	- Semiología básica - Anamnese - Exploración física - Métodos complementarios - Disnea - Dor torácica - Síncope - Edemas - Palpitacions - Claudicación - Ulceras y dilatacions venosas - Clasificación xeneral das enfermidades cardiocirculatorias
Tema 4. Semiología do Aparello Respiratorio	- Semiología básica - Anamnese - Exploración física - Métodos complementarios - Disnea - Tos - Hemoptise - Cianosis - Outras manifestacions de enfermidade respiratoria - Clasificación xeneral das enfermidades respiratorias
Tema 5. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología articular	- Dor articular - Tumefacción - Derrame articular - Rubor ou eritema articular - Aumento de calor local - Edema periarticular - Deformidade articular - Alteracions da movilidad - Ruidos intra e extraarticulares
Tema 6. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología ósea	- Dor ósea - Fracturas - Deformidades
Tema 7. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología tendinosa e de bolsas óseas	- Semiología dos tendóns e das vainas tendinosas - Semiología das bolsas serosas, membro superior e inferior
Tema 8. Semiología do Aparello Locomotor. Semiología muscular	- Debilidade - Fatigabilidade ou intolerancia ao exercicio - Dor muscular - Calambres - Contracturas - Alteracions da marcha

Tema 9. Semiología do Sistema Nervioso	- Bases xenerais da exploración neurolóxica - Métodos complementarios en Neuroloxía - Mareo e vértigo - Trastornos da marcha e o equilibrio - Temblor e movementos involuntarios - Convulsións - Debilidade e parálise - Déficits e alteracións sensoriais - Alteracións da consciencia. Delirio - Perda de memoria - Deterioro cognitivo - Trastornos do sono - Trastornos da lingua - Cefalea y dor neuróxena - Manifestacións cardinais dos trastornos do Sistema Nervioso Autónomo - Manifestacións cardinais das enfermidades psiquiátricas - Clasificación xeneral das enfermidades do Sistema Nervioso
Tema 10. Semiología das enfermidades do Aparello Digestivo	- Semiología básica das enfermidades digestivas - Anamnese e exploración física - Probas de laboratorio - Endoscopia digestiva e outras exploracións complementarias - Intolerancia digestiva. Náuseas e vómitos - Disfagia - Dor abdominal - Hemorraxia digestiva - Malabsorción - Estreñimiento - Diarrea - Incontinencia fecal - Interpretación das alteracións hepáticas de laboratorio - Ictericia - Ascite - Cólico biliar e colecistitis - Semiología dos trastornos pancreáticos. Pancreatite
Tema 11. Semiología das enfermidades renais	- Semiología básica das enfermidades renais - Anamnese e exploración física - Probas de laboratorio. Estimación do filtrado glomerular - Probas complementarias - Significado da proteinuria - Significado das alteracións no sedimento urinario - Semiología do fracaso renal agudo - Semiología da insuficiencia renal crónica

Tema 12. Semiología do Aparello Urinario	- Semiología básica - Anamnese e exploración física - Exploracións complementarias - Hematuria - Interpretación do urocultivo. Infección urinaria - Bacteriuria asintomática - Cólico nefrítico - Semiología dos trastornos prostáticos - Retención de ouriños - Incontinencia urinaria - Disfunción eréctil
Tema 13. Semiología das enfermedades sanguíneas	- Semiología básica - Anamnese e exploración física - Estudos de laboratorio - Exploracións complementarias - Anemia - Leucocitosis e leucopenia - Diátese hemorrágica - Adenopatías
Tema 14. Outras manifestacions de enfermidade	- Clasificación dos trastornos endocrino-metabólicos - Manifestacións de disfunción de hipófise - Manifestacións de disfunción do tiroides - Significado dos trastornos cutáneos

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A4 A5 A17 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C3 C8 C9	30	30	60
Estudo de casos	A1 A4 A12 C1 C3 C6	10	20	30
Traballos tutelados	A1 A17 C1 C3 C6	3	11	14
Prácticas de laboratorio	A1 A2 A3 A4 C1 C6 C7	14	26	40
Proba práctica	A1 A17 C1 C6 C7 C8	1	0	1
Proba obxectiva	A1 A17 C1 C6 C7	2	0	2
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición oral por parte do profesor de aqueles temas da materia que se consideren fundamentalis para a mellor formación dos alumnos na descripción e coñecemento dos síntomas y signos mais frecuentemente relacionados coas afeccións dos distintos órganos e sistemas.
Estudo de casos	Estudo por parte do alumno de aqueles temas que, previamente seleccionados polo profesor e debidamente tutorizados por este, expondrá o alumno ao resto dos seus compañeiros, donde demostrará a súa capacidade de comprensión, síntese e capacidade expositiva.
Traballos tutelados	Consistirán no estudo e profundización de aspectos específicos de temas contidos no programa, relacionados coa formación dun alumno de Fisioterapia

Prácticas de laboratorio	Sesiós prácticas donde se discutirán por grupos diferentes situacións clínicas para a súa avaliación polos alumnos. Presentación práctica de procedementos e técnicas de interese para a formación do alumnado en relación á interpretación das manifestacións de enfermidade.
Proba práctica	Discusión por parte do alumno dun suposto clínico, en relación a definición do problema, exposición ordenada do método clínico, hipótesis diagnósticas, plan diagnóstico e avaliación da conveniencia e urxencia da remisión do paciente.
Proba obxectiva	Consistirá na avaliación do coñecemento adquirido polo alumno, da parte teórica explicada en forma de lección maxistral ao longo do curso. Segundo especificacións que figuran no apartado correspondente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Prácticas de laboratorio	Actividade que o profesor de forma individual ou en pequeno grupo, desenvolverá para atender as necesidades e consultas do alumno no estudo de casos, durante a realización dos Seminarios e a hora de elaborar os Traballoos Tutelados, en grupo ou individual.
Estudo de casos	O obxectivo primordial será a orientación, apoio e motivación para facilitar o proceso de aprendizaxe.
Traballoos tutelados	Farase preferentemente de xeito non presencial, a través de correo electrónico ou do campus virtual (Teams).

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Prácticas de laboratorio	A1 A2 A3 A4 C1 C6 C7	Evaluación continuada. O valor de este apartado computará conxuntamente co estudo de casos, trasladándose a un total de 1 punto (máximo) na calificación final.	5
Proba obxectiva	A1 A17 C1 C6 C7	Exame principal, de tipo test multirrespuesta, que constará dun mínimo de 45 preguntas. Cada pregunta presentará cinco respuestas posibles, das que sólo unha será correcta. A porcentaxe mínima requerida para aprobar o test será do 60%. As respuestas incorrectas non computarán en negativo. O valor de esta nota trasladarase a un máximo de 7 puntos (sobre 10) para a calificación final	70
Sesión maxistral	A1 A4 A5 A17 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C3 C8 C9	Exposición oral por parte do profesor de aqueles temas da materia que se consideren fundamentalis para a mellor formación dos alumnos na descripción e coñecemento dos síntomas y signos mais frecuentemente relacionados coas afeccións dos distintos órganos e sistemas.	1
Estudo de casos	A1 A4 A12 C1 C3 C6	Evaluación continuada. O valor de este apartado computará conxuntamente coas prácticas clínicas , trasladándose a un total de 1 punto (máximo) na calificación final	4
Traballoos tutelados	A1 A17 C1 C3 C6	Evaluación continuada mediante traballo(s) tutelado(s) (mínimo 1, máximo 2). O valor de este apartado trasladarase a un máximo de 1 punto (sobre 10) na calificación final.	10
Proba práctica	A1 A17 C1 C6 C7 C8	Discusión de un suposto clínico durante a proba final. Valor máximo de 1 punto na calificación final.	10

Observacións avaliación

CRITERIOS DE CALIFICACION

GLOBAL: - Para obter o aprobado na asignatura é necesario cumplir as dúas seguintes condicións: 1) Aprobar a proba obxectiva (exame tipo test)(mínimo de 60% de respuestas correctas). 2) Obter un mínimo de 5 puntos na suma de todos los apartados de calificación. - As porcentaxes asignadas a cada proba poden sufrir pequeñas modificacións dun curso a outro, en función das necesidades da materia; no entanto o valor do exame (proba obxectiva e proba práctica) nunca será inferior ao 70% da nota final, e o valor da avaliación continuada (traballo tutelados e lecturas) nunca será superior ao 30%.

Fontes de información

Bibliografía básica	- () . Fauci A (2009). Medicina Interna. mcGraw Hill, Madrid Siegenthaler W (2007). Diagnóstico Diferencial en Medicina Interna. Manual Moderno, México Garcia Conde J (2010). Patología General. Semioogia Clínica y Fisiopatoogía. McGraw Hill, Madrid Laso Guzman FJ (2010). Introducción a la Medicina Clínica. Fisiopatología y Semiología. Elsevier, Barcelona Surós Batlló J (2001). Semiología Médica y técnica Exploratoria. Masson Barcelona Argente HA (2005). Semiología Médica. Fisiopatología, Semiología y Propedéutica. Panamericana, Madrid Swartz MH (2010). Tratado de Semiología. Anamnesis y Exploración. Elsevier, Barcelona Duró Pujol JC (2010). Tratado de Semiología. Anamnesis y Exploración. Elsevier, Barcelona Goic A (2010). Semiología Médica. Mediterráneo, Santiago de Chile Montero Homs J (2005). Esquemas en dolor neuropático. Ars Médica, Barcelona Porter RS (2010). Manual de signos y síntomas del paciente. Diagnóstico y tratamiento. Panamericana, México Buckup K (2014). Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Elsevier, Barcelona Fernandez Rosa L (2016). Patología Médico-Quirúrgica para fisioterapeutas. Elsevier, Barcelona
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

FISIOLOXÍA/651G01003

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

PATOLOXÍA MÉDICO-CIRÚRXICA I/651G01011

PATOLOXÍA MÉDICO-CIRÚRXICA II/651G01018

Observacións

A asignatura poderase impartir

e avaliar indistintamente en galego ou en castelán. Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumplir o obxectivo estratégico 9 do Plan Green Campus FCS, os traballo documentais que se realicen nesta materia: a.-

Poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático.

b.- De realizarse en papel, seguiranse as seguintes recomendacións xerais: -

Non se utilizarán plásticos. - Realizaranse impresións a dobre cara. -

Empregarase papel reciclado. - Evitarase a realización de borradores

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías